

NSUQuickly & NSUQuick 50

Af Preben Hansen

I den økonomiske krisetid umiddelbart efter 2. Verdenskrig var behovet for et billigt transportmiddel i forbindelse med større mobilitet under genopbygningen af Tyskland stærk voksende. Forskellige motorer op til omkring 50 cm² til påmontering på cykler fremkom -køretøjer betegnet *cykel med hjælpemotor*, eksempelvis de herhjemme benævnte *røvskubbere* med rulletræk på dækket. Men de anvendte cykelkonstruktioner var for svage, selv med forstærkede forgafler og hjul m.v. Cykel- og motorcykelindustrien i Tyskland arbejdede derfor i begyndelsen af 1950'erne med frembringelsen af et mere homogent og kvalitetsbetonet køretøj i denne kategori, og der blev udskrevet en konkurrence om et nyt navn til dette køretøj. I foråret 1953 afsløredes resultatet på IFMA (den internationale cykel og motorcykeludstilling): **Moped**, - sammensat af ordene motor og pedaler. Fra den Tyske Forbundsregерings side blev dette initiativ honoreret, idet det blev tilladt at erhverve sig et sådant et køretøj uden at betale afgift, uden at søge om tilladelse og uden at erhverve kørekort, dersom visse regler var overholdt: max. 50 cm², max. 33 kg, baghjulets diameter mindst 580 mm, og pedaler som på cykler, dog med en længde på mindst 125 mm¹.

Med dette nye koncept fremkom sidst i 1953 NSU Quickly knallerten. Chefkonstuktør Albert Roder, som skabte NSU Fox, Lux og Max, forsynede også NSU Quickly med centralpladestel. Pedalarrangementet var integreret i motoren, hvormed NSU Quickly foruden at kunne cykles, tjente som kickstarter og betjente bagbremsen. Den maksimale egenvægt på 33 kg viste sig kvalitetsmæssigt hurtigt at være et for snærende bånd, og fra omkring 1957 blev Quickly-stellet kraftigere udført med en samlet øget vægt til følge (ca. 45 kg).

1) Brigitte Podszun: *Die Deutschen Mopeds der Wirtschaftswunder Zeit*, Verlag Podszun, 1987/1994

NSU Quickly blev i midten af 50'erne den mest solgte knallert i Tyskland, men også i Danmark og England. Fra en startproduktion på 9.120 stk. i 1953, blev det til 123.671 i 1954 og toppede i 1955 med 228.369 Quickly'er, for i 1960 at være faldet til ca. det halve. "Mopeden" udkonkurrerede fuldstændig de i Tyskland tidligere, især i 30'erne, så populære 100 cm²sletvægtsmotorcykler med pedaler, som f. eks. NSU Quick.

NSU Quickly var den første gear-knallert på det danske marked. I Tyskland måtte en knallert køre 40 km/t, mens den i Danmark og Sverige var neddroset til 30 km/t.

Frem til og med 1955 fandtes kun én Quickly-model, men fra 1956 ændres den dråbeformede tank på 3 liter til en mere rund på 4,5 liter. Samtidig fremkom en ny Quickly-model kaldet Quickly S - S for Spezial. Den *normale* Quickly kaldes herefter **Quickly N**, hvilket herefter også benyttes for den oprindelige Quickly med 3 liters tank.

Quickly S havde i modsætning til Quickly N forkromede fælge og for- og bagskærme forsynet med afkærmningsplader på siden - Quickly N havde elastikfrakkeskåner på bagskærmen. Et scooterkjold var fra dette tidspunkt ekstraudstyr passende til alle modeller.

Quickly L - L for *Luxus* - kommer i 1956, og har baghjulsaffjedring, lukket bagskærm, forskærm med sideafskærming hele vejen rundt, forkromede fælge samt profilstyr af presset stålplade. Fra 1957 kunne alle modeller vælges med 3 gears motor mod en merpris.

En **Quickly N**-variant med lakerede fælge, men med L-modellens profilstyr og S-modellens skærme med sideafskærming solgtes i Danmark i perioden 1957 til

1958. Det var en eksportmodel, som ikke solgtes i Tyskland. I Danmark kunne man kun vælge mellem denne specielle Quickly N-model og Quickly L, og fra 1959 til 1961 kun Quickly S og L.

Quickly S/2, en 2-personers Quickly med pladestel og kraftige aluminiumsstøbte bremsenav som på Quickly TT, lanceredes i 1960. Som standard var den forsynet med 3-gears motor, og med 26" hjul, som senere ændres til 25" hjul. Den blev ikke solgt i Danmark.

Fælles kendetræk for de første NSU Quickly modeller af typen N. S. L og S/2 er centralpladestel, store 26" hjul med halvnavsbremser (Quickly L med en fuldnavscamouflage), dog har Quickly S/2 ægte aluminiumsstøbte fuldnavsbremser og de senere modeller er med 25" hjul.

Alle har dråbeformet tank samt forhjulsaffjedring med korte svingarme. Kun Quickly L er med baghjulsaffjedring. Ekstraudstyr til alle modeller er scooterskærm (benskjold).

Quickly N har lakerede fælge, mens de andre har forkromede fælge.

NSU Quickly Typebetegnelse	N	S 51 ZT	L	S/2
MOTOR	1	cylindret 2 -takt, fartvindskolet		
Boring x Slaglængde (mm)	40x39			
Kubikindhold (cm ³)	49			
Kompressionsforhold	1 : 5,5			1 : 6,8
Ydelse (BHK)	Tyskland: 1,4 - Sverige: 0,8 - Danmark: 0,5			2,0
Maks. omdrejningstal pr.	5200			
Karburatordiameter (mm)	9 Bing (8 mm i Danmark og Sverige)			12 Bing
Elanlæg	6V Svinghjulsmagnet			
Kobling	flerpladet vådkobling			
Gearkasse	2 -trins håndbetjent	styr (fra 1957 også 3 gears)	3 -trins	
Transmission gearkasse-	kæde			
Fra motor nr. *)	000001	L	380173	576197 3913935

*) Motor nr. for Quickly N, S og L samt Cavallino er blandet mellem hinanden for såvel 2 som 3 gears motorer, idet intervallet 1000000 - 1600000 overspringes. 16xxxxx-nummerserien videreføres i Quickly N 23 og S 23. Motor nr. for Quickly S/2 er i samme nummerserie som Quickly TT (39xxxxx-nummerserien).

Farve Quickly N:	lysegrå med duegrå tank jadegrøn med lysegrøn tank
Quickly S:	perlegrå (grå med blåløjt skær) med lido-blåt (matblå) stel isarsand (beige) med virginia-brunt (brun) stel rhodos-blå (polarblå) med calla-hvid (gullighvid) tank
Quickly L Quickly S/2	samt: koralrød med hvalgråt stel perlegrå med lido-blåt stel

NSU Quickly (fortsat)	N	S	L	S/2
STEL	centralramme af udpressede sammensvæste stålpladeprofiler			
Forgaffel	svingarme, gummi dæmpet			
Baggaffel	stift bagstel			
Dæk for og bag	26" x 2,00			25" x 2,25
Hjulafstand (mm)	1183			1180
Længde (mm)	1895	1900		1910
Bredde (mm)	642	670		630
Højde (mm)	960	990		1000

Tankindhold / reserve (liter)	3,05/0,4	4,45 / 0,4		
Egenvægt (kg) »	33 (fra 1957 ca 45)	ca. 51	50	
Maks. tilladte totalvægt (kg)	125	125	130	220
Maks. hastighed (km/t)	Tyskland: 40 - Sverige & Danmark 30			
Fremstillingsperiode	1953 - 1962	1955 - 1962	1956-1961	1960 - 1962
Produktionsantal	539.793	314.715	86.380	12.411
Fra stel nr.	000001	360030	530211	1600001

Quickly-motoren var i Danmark neddroslet til 0,5 HK, og fra 1963 til 0,6 HK. I Sverige var den på 0,8 HK og fra 1960 på 1,0 HK, og maksimalhastigheden i både Danmark og Sverige var 30 km/t. I Norge var Quickly-motoren i 1950'erne udroslet.

I Tyskland og en del andre lande var maksimalhastigheden 40 km/t, og NSU Quickly udviklede 1,4 HK med en 9 mm karburator (fra omkring 1958 1,3 HK) og de 2 personers Quickly-modeller havde 1,7 HK med en 12 mm karburator.

I andre lande som England og Italien var maksimalhastigheden sat til 50 km/t, hvilket blev opnået med den udroslede tyske version med 12 mm karburator, men med et kortere udstødningsrør, hvilket gav ca. 2 HK.

Quickly-motorerne på Agria havefræserne Type 1000 "Agriette" og Type 1100 "Baby" var med 3 gear og blæserkøling og ydede 2,5 HK med en 14 mm karburator. Motoren var næsten identisk med Quickly T, men uden pedaler og krankaksel, og igangsætning blev udført med en snoretrækasanordning.

Quickly-motoren i den første Baumm I rekordkøretøj (den flyvende liggestol) fra 1954 ydede 3,4 HK med en 16 mm karburator kunne gå 128 km/t, og i 1955 var den oppe på 4,7 HK og nåede 151 km/t. Baumm II rekordkøretøjet med 50 cm³ 2-taktsmotoren med Wankel-kompressor fra 1956 ydede 10 HK, og motoren var mere i slægt med NSU Quick 50. Den nåede 196 km/t, hvilket igen var absolut hastighedsrekord for knallerter³. Herefter gik der næsten 10 år før denne rekord blev slået af Kreidler.

3) Dieter Herz /Karl Reese: *Die NSURenngeschichte 1904 -1956*, Motorbuch Verlag Stuttgart ,1982

Med sports og luksus-prægede **Quickly modeller** forsøgtes i slutningen af 1950'erne at modvirke det vigende knallertsalg, men det store knallertboom var forbi i Tyskland.

I 1957 lanceredes den sportsprægede **Quickly Cavallino** i italiensk stil med 23" hjul. Den havde bagaffjedring og teleskopforgafFel, og var med rørstel i modsætning til de hidtil kendte Quickly modeller med pladestel og 26" hjul. Quickly Cavallino var som noget nyt født med en 3 gears motor, men importeredes ikke til Danmark.

I 1959 kom den luksusprægede og meget indkapslede **Quickly T - T for Traum**, som betyder Drøm - formgivet af en svensker. Den var med centralrørstel, og havde hydrauliske støddæmpere både foran og bag, 23" hjul, og var med enkelt- eller dobbeltsæde beregnet for 1 el. 2 personer. Motoren var med 3 gear og blæserkølet. Ikke solgt i Danmark.

Samme år præsenteredes den sportsprægede **Quickly TT**, også med rørstel, 23" hjul og hydrauliske dæmpere som på Quickly T, men med 3-gears fartvindskølet motor. I Danmark blev Quickly TT solgt i 1961, men med 2-gears motor.

I 1960 fremkom **Quickly TT/K**, som var identisk med Quickly TT, blot var den 3-gears motor forsynet med kickstarter i stedet for pedaler. Den blev ikke solgt i

Danmark.

Quick 50 var det sidste 50 cm³'s køretøj, som blev produceret hos NSU. Den blev fremstillet fra 1962 til 1965, og satte samtidig et endeligt punktum for produktionen af 2-hjulskøretøjer fra NSU. Den lignede Quickly TT, men var en letvægtsmotorcykel med en 4-gears motor med kickstarter, som udviklede 4,3 HK og havde en topfart på omkring 70 km/t. Motoren var nyudviklet, men i slægt med NSU Fox.

I Tyskland måtte sådanne 50 cm³'s køretøjer uden hastighedsbegrensning føres af unge fra 16-årsalderen med særligt kørekort. Tilsvarende køretøjer fra Hercules, Kreidler og Ziindapp solgte godt langt op i 1970'erne². NSU Quick 50 blev solgt som motorcykel i Danmark.

2) Stefan Knittel: *NSU Quickly N bis Quick 50, Die Fiinfziger von NSU 1953-1965*, Schrader Verlag 1996

Fælles kendetræk for de sports- og luxusprægede NSU Quickly modeller er rørstel, 23" hjul med ægte aluminiumsstøbte fuldnavsbremser. Alle har såvel forhjuls- som baghjulsafjedring.

Specielt har Quickly Cavallino teleskopforgaffel, forkromede fælge, og knapt så store hjulnav som de andre her nævnte modeller - de sidste Quickly Cavallino havde Quickly L (S 23) nav.

Quickly T, TT, TT/K og Quick 50 har alu-fælge, og forhjulsaffjedring med korte svingarme (Quick 50 dog lange svingarme). Til Quickly T kunne som ekstraudstyr fås en scooterskærm.

NSU Quickly & Quick 50 Typebetegnelse	Cavallino	T 51	TT ZT	TT/K	Quick 50 49
MOTOR	1 cyl. 2-takt, fartvindskol	1 cyl. 2-takt, blæserkolet	1 cylindret 2-takt, fartvindskølet		
Boring x Slaqlængde (mm)	40x39				40 x 39,5
Kubikindhold (cm ³)	49				50
Kompressionsforhold	1:5,5	1:5,5 el. 1:6,8 (2 pers.)		1 : 6,8	1 : 9,0
Ydelse (BHK)	1,4	1,3 eller 1,7 (2 pers.)		1,7	4,3
Maks. omdrejningstal pr.	5200				7000
Karburatordiameter [^] (mm)	9Bing	9 eller 12 Bing (2 pers. Udgaven)			16 Bing
Elanlæg	6V Svinghjulsmagnet				
Kobling	flerpladet vådkobling				fl.-pl. tørkobl.
Gearkasse	3 -trins håndbetjent på styr (T og TT også med 2				4-trins fodbetj
Transmission gearkasse-	kæde				
Fra motor nr. *)	704717	2900041	3900001	3700049	4801021

*) 39xxxxx-nummerserien benyttes udover til Quickly TT også til Quickly S/2, S/2 23 og F (såvel 2 som 3 gear)

Farve Quickly Cavallino:

Quickly T:

alfarød med lyse (calla-hvid) tanksider
2-farvet rhodos-blå og kongeblå (lyseblå
og mørkeblå)

2-farvet lind-grøn og mosgrøn (lysegrøn
og mørkegrøn)

alfarød med lyse (calla-hvid) tanksider
med sort stafering

Quickly TT & TT/K:

Quick 50:

blågrå (sognogrå) med lyse
(arconasand) tanksider med rød
stafering

NSUQuickly & Quick (fortsat)	Cavallino	T	TT	TT/K	Quick 50
STEL	rørstel	centralrørstel			
Forgaffel	teleskopgaff	svingarme hydraulisk dæmpet			
Baggaffel	svinggaffel	svinggaffel hydraulisk dæmpet			
Dæk for og bag	23" x 2,25	23" x 2,25 (2,50 bag for 2-personers		23" x 2,50	
Hjulafstand (mm)				1198	
Længde (mm)	1780	1830	1800		1853
Bredde (mm)	500	620	550		620
Højde (mm)	870	910	870		930
Tankindhold / reserve (liter)	10,0/0,9	5,4/1,2	11,8 /5,0		11,8/3,0
Egenvægt (kg)	ca. 56	ca. 70	ca.	68	80
Maks. tilladte totalvægt (kg)	140	150 hhv. 220 for 2-personers udgaven		230	
Maks. hastighed (km/t)	40			ca. 70	
Fremstillingsperiode *)	1957 - 1960	1959 - 1963	1959 - 1963	1960 - 1961	1962 - 1965
Produktionsantal	21.584	38.605	23.952	12.200	9.323
Fra stel nr.	668411	2900001	3900001	3700001	4801021

*) Tysk prisliste fra april 1963 anfører Quickly T, TT/K og Quick 50, men ikke Quickly TT.

NSU Quickly blev i starten af 60'erne, hvad de gamle Quickly N, S, L og S/2 med 26" hjul angår, afløst af en serie Quickly modeller med 23" hjul, og var den sidste generation Quickly-modeller fra NSU. Uover hjulstørrelse var det egentlig kun tank, lygte og skærme, som var ændret. Det drejer sig om følgende modeller:

Quickly S 23, som havde en ny mere firkantet tank på 6,6 liter, samt et nyt lygtehus af plastic og forsænkninger på siden af både for- og bagskærm. Quickly S 23 blev i Danmark solgt under betegnelsen **Quickly K 23**.

En 2-personers variant **Quickly S/2 23** med samme firkantede tank, lygtehus af plastic og skærmforsænkninger som på Quickly S 23, men forsynet med dobbeltsæde og de store kraftige aluminiumsstøbte bremsenav. Den blev ikke solgt i Danmark.

I 1962 kom **Quickly N 23** med 23" hjul men lignede derudover den gamle Quickly N med rund tank. Det var den mest skrabede og billigste Quickly, og blev ikke solgt i Danmark.

Samme år kom den 2-personers **Quickly F** med dobbeltsæde og bagaffjedring med hydrauliske dæmpere, som bortset herfra lignede Quickly S/2 23. Quickly F blev solgt i Danmark i 1968 med 2-gears motor. Selvom 1963 var sidste år der produceredes NSU Quickly, fortsatte salget, og i Tyskland ses 1966-modeller, og i Danmark 1968-modeller.

Den danske NSU-importør Fred. Rasmussen i Odense sendte i året 1964 en ændret Quickly S 23 i handelen under navnet **Quickly K 23 Sport**. Den havde forkromet tank og rustfrie skærme, var forsynet med styrtbøje, motocross-styr, dobbeltsæde m.m.

NSU Quickly blev fremstillet i mere end 1,1 million eksemplarer, og Quickly-motoren i mere end 2 millioner. Dette skyldtes, at Quickly-motoren blev solgt til andre knallertfabrikanter til indbygning i deres knallerter. Dette gælder f. eks. Con og Vittoria i Italien og Monark i Sverige. Endelig blev NSU Quickly licensfremstillet af Vincent i England i 1954-1955.

Fælles kendetræk for de sidste NSU Quickly modeller af typen Quickly 23 er centralpladestel, mindre 23" hjul med halvnavsbremser for 1-personsvarianterne N 23 og S 23 (Danmark K 23), hvor Quickly S 23 har en fuldnavscamouflagte. 2-

personersvarianterne S/2 23 og F har ægte aluminiumsstøbte fuldnavsbremser. Alle har fbrjhjulsaffjedring med korte svingarme. Kun Quickly F er med baghjulsaffjedring. Ekstraudstyr til alle modeller er scooterskærm.

Quickly N 23 har lakerede fælge, S 23 forkromede fælge mens S/2 23 og F har alu-fælge.

NSU Quickly Typebetegnelse	N 23	S 23	S/2 23	F
		1 51 ZT		
MOTOR	1 cylindret 2-takt, fartvindskølet			
Boring x Slaglængde (mm)	40x39			
Kubikindhold (cm ³)	49			
Kompressionsforhold	1 : 5,5			
Ydelse (BHK)	D: 1,3 - S: 1,0 - DK: 0,6	D: 1,7 - DK: 0,6		
Maks. omdrejningstal pr.	5800			
Karburatordiameter (mm)	D: 9 - S & DK: 8 - GB: 12 Bing	D: 12 Bing	- DK: 8 Bing	
Elanlæg	6V Svinghjulsmagnet			
Kobling	flerpladet vådkobling			
Gearkasse	2-trins håndbetj. (3 gear mod merpris) 3 -trins (F 2-gear i DK)			
Transmission gearkasse-	kæde			
Fra motor nr. *)	1641717	1617827	3935017	39xxxxx

*) På Quickly S/2 23 og F befinner bremsearmen sig på højre side af motoren, og er derfor af samme type som på TT

Farve Quickly N 23:

arconasand (kit) med duegråt stel

Quickly S 23:

arconasand (kit) med flyverblåt (kongeblå) stel

Quickly S/2 23:

arconasand (kit) med flyverblåt (kongeblå) stel

Quickly F

arconasand (kit) med flyverblåt (kongeblå) stel

NSU Quickly (fortsat)		N 23	S 23	S/223	F
STEL		centralramme af udpressede sammensvejste stålpladeprofiler			
Forgaffel		svingarme, gummi dæmpet			
Baggaffel		stift bagstel			
Dæk for og bag	23" x 2,00	23" x 2,25	23" x 2,25 for og 23" x 2,50 bag		
Hjulafstand (mm)	1183				
Længde (mm)	1840				
Bredde (mm)	645				
Højde (mm)	970				
Tankindhold / reserve (liter)	4,45 / 0,4	6,6 / 2,0			
Egenvægt (kg)	ca. 45		ca. 50		
Maks. tilladte totalvægt (kg)	150	140	220		
Maks. hastighed (km/t)	D & NL: 40	- S & DK 30	- GB, IRL, F, I, E m.v. 50		
Fremstillingsperiode	1962 - 1963	1961 - 1963	1961 - 1963	1962 - 1963	
Produktionsantal *)	11.347	28.435	22.322	ca. 20.000	
Fra stel nr. **)	1050001	1000001	1620001	1800001	

*) Quickly F må være produceret i ca. 20.000 eksemplarer (konstateret ud fra stelnumre for 1968 modeller)

**) Quickly S 23 (K 23) findes også, med Quickly N 23 stelnumre (konstateret for 1967-1968 modeller).